

TOSHKENT DAVLAT
SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

O'RGANILAYOTGAN MAMLAKATLARDA TIL VAZIYATI VA SIYOSATI

O'QUV-USLUBIY MAJMUA

BOSH ILMIY-METODIK
MARKAZ

2022

TOSHKENT

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
OLIY TA'LIM TIZIMI PEDAGOG VA RAHBAR KADRLARINI
QAYTA TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI OSHIRISHNI
TASHKIL ETISH BOSH ILMIY-METODIK MARKAZI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI
TIL, TARJIMA VA KONSALTING MARKAZI**

**ЯЗЫКОВАЯ СИТУАЦИЯ В СТРАНЕ
ИЗУЧАЕМОГО ЯЗЫКА (КОРЕЯ)**

Modulning o‘quv-uslubiy majmuasi Oliy va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi o‘quv-metodik birlashmalari faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashining 202 -yil _____ – sonli bayonnomasi bilan ma’qullangan o‘quv dasturi va o‘quv rejasiga muvofiq ishlab chiqilgan.

Tuzuvchi:

Kim N.D. - Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti “Koreys filologiyasi” kafedrasи professori, filologiya fanlari doktori (DSc)

Taqrizchilar:

Kim T.S. - Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti, “Koreys filologiyasi” kafedrasи dosenti, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)

Nosirova S.A. - filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent, Konfutsiy nomidagi O‘zbek-Xitoy instituti direktori.

O‘quv -uslubiy majmua O’zRIAIM Kengashining 2022 yil _____dagi __- sonli qarori bilan nashrga tavsiya qilingan

MUNDARIJA

I. ISHCHI O'QUV DASTUR

**II. MODULNI O'QITISHDA FOYDALANILADIGAN INTERFAOL
TA'LIM METODLARI**

III. NAZARIY MATERIALLAR

IV. AMALIY MASHG'ULOTLAR MATERIALLARI

V. BITIRUV ISHLARI UCHUN MAVZULAR

VI. KEYSALAR BANKI

VII. GLOSSARIY

VIII. ADABIYOTLAR RO'YXATI

I. ISHCHI O'QUV DASTUR

Kirish

Dastur O'zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentyabrdagi tasdiqlangan "Ta'lif to'g'risida"gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-son, 2019 yil 27 avgustdagagi "Oliy ta'lif muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining uzlucksiz malakasini oshirish tizimini joriy etish to'g'risida"gi PF-5789-son, 2019 yil 8 oktyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lif tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5847-son va 2020 yil 29 oktyabrdagi "Ilm-fanni 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-6097-sonli Farmonlari, 2012 yil 10 dekabrdagi "Chet tillarni o'rghanish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-1875-son, 2020 yil 16 apreldagi "Sharqshunoslik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish va ilmiy salohiyatni oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-4680-son hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 23 sentyabrdagi "Oliy ta'lif muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 797 sonli Qarorlarida belgilangan ustuvor vazifalar mazmunidan kelib chiqqan holda tuzilgan bo'lib, u oliy ta'lif muassasalari pedagog kadrlarining kasb mahorati hamda innovasion kompetentligini rivojlantirish, sohaga oid ilg'or xorijiy tajribalar, yangi bilim va malakalarni o'zlashtirish, shuningdek amaliyotga joriy etish ko'nikmalarini takomillashtirishni maqsad qiladi.

Dastur doirasida berilayotgan mavzular ta'lif sohasi bo'yicha pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish mazmuni, sifati va ularning tayyorgarligiga qo'yiladigan umumiyligi malaka talablari va o'quv rejalarini asosida shakllantirilgan bo'lib, uning mazmuni kredit modul tizimi va o'quv jarayonini tashkil etish, ilmiy va innovasion faoliyatni rivojlantirish, ta'lif jarayoniga raqamli texnologiyalarni joriy etish, maxsus maqsadlarga yo'naltirilgan ingliz tili, mutaxassislik fanlar negizida ilmiy va amaliy tadqiqotlar, o'quv jarayonini tashkil etishning zamonaviy uslublari bo'yicha so'nggi yutuqlar, pedagogning kreativ kompetentligini rivojlantirish, ta'lif jarayonlarini raqamli texnologiyalar asosida individuallashtirish, masofaviy ta'lif xizmatlarini rivojlantirish, vebinar, onlayn, «blended learning», «flipped classroom» texnologiyalarini amaliyotga keng qo'llash bo'yicha tegishli bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan.

Qayta tayyorlash va malaka oshirish yo'nalishining o'ziga xos xususiyatlari hamda dolzarb masalalaridan kelib chiqqan holda dasturda tinglovchilarining mutaxassislik fanlar doirasidagi bilim, ko'nikma, malaka hamda kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar takomillashtirilishi mumkin.

Qayta tayyorlash va malaka oshirish kursining o'quv dasturi quyidagi modullar mazmunini o'z ichiga qamrab oladi:

I. Pedagogning professional faoliyatidagi innovatsiyalar

- 1.1. Kredit modul tizimi va o‘quv jarayonini tashkil etish.
- 1.2. Ilmiy va innovasion faoliyatni rivojlantirish.
- 1.3. Pedagogning kasbiy professionalligini oshirish.

II. Pedagogning axborot va kommunikativ kompetentligini rivojlantirish

- 2.1. Ta’lim jarayoniga raqamli texnologiyalarni joriy etish.
- 2.2. Maxsus maqsadlarga yo‘naltirilgan ingliz tili.

III. Mutaxassislik fanlari

- 3.1. O‘rganilayotgan mamlakatlarda til vaziyati va siyosati.
- 3.2. Texnologiyaga asoslangan til o‘qitish.
- 3.3. Tadqiqotlar olib borishda lingvistik metod va yondashuvlar.
- 3.4. Kommunikativ tilshunoslik va til kompetensiyalari.
- 3.5. O‘rganilayotgan mamlakatlar tililarini o‘qitishda madaniyatlararo muloqot.

IV. Malakaviy attestatsiya

Kursning maqsadi va vazifalari

Oliy ta’lim **muassasalari** pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish kursining **maqsadi** pedagog kadrlarni innovasion yondoshuvlar asosida o‘quv-tarbiyaviy jarayonlarni yuksak ilmiy-metodik darajada loyihalashtirish, sohadagi ilg‘or tajribalar, zamonaviy bilim va malakalarni o‘zlashtirish va amaliyotga joriy etishlari uchun zarur bo‘ladigan kasbiy bilim, ko‘nikma va malakalarini takomillashtirish, shuningdek, ularning ijodiy faolligini rivojlantirishdan iborat.

Modulning maqsadi va vazifalari

Fanni o‘qitishdan maqsad – Fanni o‘qitishdan maqsad – tinglovchilarda til vaziyati va siyosati, tilshunoslik modulining metodologik tamoyillari, asosiy tushuncha va tamoyillari bo‘yicha mutaxassislik profiliga mos bilim, ko‘nikma va malakalarni shakllantirish va takomillashtirish, hamda tinglovchilarda tilning zamonaviy va ommaviy vaziyatini shakllantirish, mavjud masalalar yechimini topish kabi ko‘nikmalarini rivojlantirishdir. “O‘rganilayotgan mamlakatda til vaziyati va siyosati (Koreya)” modulining **asosiy vazifalari** quyidagilar:

Til omillarining til holatiga ta’siri hamda tilning lug‘at tarkibidagi o‘zgarishlarga mafkuraning o‘rnini o‘rganish;

- Til vaziyati bo‘yicha tayanch nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirish;
- Chet el nigohida til vaziyati borasidagi kompetensiya tamoyillarini bilish;
- Koreys tilining hozirgi kunga kelib til vaziyati bo‘yicha tinglovchilarning ko‘nikmalarini yanada takomillashtirish;
- Koreya Respublikasi hududida mavjud shevalar bo‘yicha ko‘nikmalarini shakllantirish;
- Xorijiy tillarni umumevropa hamda milliy standartlar talablari asosida o‘qitishning lingvistik aspektlari bo‘yicha turli bilimlar tuzilmalari va axborotning

aks ettirilishi yo'llarini o'rganishga qaratilgan kognitiv metodlarni amalda qo'llay olishni o'rgatish.

Modul bo'yicha tinglovchilarning bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyasiga qo'yiladigan talablar

"O'rganilayotgan mamlakatda til vaziyati va siyosati (Koreya)" moduli bo'yicha tinglovchilar quyidagi yangi bilim, ko'nikma, malaka hamda kompetensiyalarga ega bo'lishlari talab etiladi:

Tinglovchi:

- O'rganilayotgan mamlakatdagi sotsiolingvistik vaziyatni;
- O'rganilayotgan mamlakatning etnik tarkibi va ularning tilini;
- Til vaziyati tushunchasini;
- Til vaziyati turlari va ularning farqlarini;
- O'rganilayotgan mamlakatdagi etnolingvistik vaziyatini;
- Bilingvizm va polilingvizmni;
- Davlat tili tushunchasi, ya'ni o'rganilayotgan mamlakatda olib borilayotgan til siyosatini;
- Jamiyatda til vaziyatini xarakterlovchi omillarni;
- O'rganilayotgan mamlakatda til vaziyatini me'yorga solishda til akademiyalarining o'rmini;
  - Savodsozlik darajasi yuqori bo'lgan mamlakatlarda davlat tomonidan o'tkazilayotgan til bilan bog'liq ta'lim tizimidagi islohotlarni;
  - Oav va televideniening mamlakatdagi til vaziyatiga ta'sirini;
  - Xalqaro mehnat taqsimotda sharq mamlakatlarining roli va o'rganilayotgan mamlakatdagi til vaziyatiga ularning ta'sirini;
  - Til vaziyatining rivojlanish tendensiyalarini;
  - Til vaziyatining rivojlanish omillari va tarixiy-madaniy sabablarini;
  - O'rganilayotgan mamlakatning lingvogeografik va lingvoareal tavsifini;
  - O'rganilayotgan mamlakat adabiy tilining maishiy - so'zlashuv tili va dialektlardan fargini;
- O'qitilayotgan til lug'at boyligining o'sishda turli ilmiy tashkilotlarning o'rmini tasviri haqidagi *bilimlarga* ega bo'lishi lozim.

Tinglovchi:

- O'rganilayotgan mamlakatdagi til vaziyati bo'yicha ma'lumotlarni to'plash, tahlil qilish va tizimlashtirish;
- O'rganilayotgan tilni isloh qilish yo'lida olib borilgan harakatlar, ularning faoliyatiga umumiy baho berish;
- Globallashuv sharoitida o'rganilayotgan sharq tilining umumiy holati bo'yicha kechayotgan o'zgarishlarni tushuna olish malakalarini egallashi zarur;

Modulni tashkil etish va o'tkazish bo'yicha tavsiyalar

"O'rganilayotgan mamlakatda til vaziyati va siyosati (Koreya)" moduli ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar shaklida olib boriladi.

Kursni o‘qitish jarayonida ta’limning zamonaviy metodlari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari qo‘llanilishi nazarda tutilgan:

- Darslarda zamonaviy kompyuter texnologiyalari yordamida prezentatsion va elektron-didaktik texnologiyalardan;
- O‘tkaziladigan amaliy mashg‘ulotlarda texnik vositalardan, ekspress-sorovlar, test so‘rovlari, aqliy hujum, guruhli fikrlash, kichik guruhlar bilan ishlash, kollokvium o‘tkazish, va boshqa interaktiv ta’lim usullarini qo‘llash nazarda tutiladi.

Modulning o‘quv rejadagi boshqa modullar bilan bog‘liqligi va uzviyligi

“O‘rganilayotgan mamlakatda til vaziyati va siyosati (Koreya)”moduli mazmuni o‘quv rejadagi mutaxassislik o‘quv modullarining barcha sohalari bilan uzviy bog‘langan holda professor-o‘qituvchilarning umumiylashtirishini kasbiy tayyorgarlik darajasini oshirishga xizmat qiladi.

Modulning oliy ta’limdagisi o‘rnini

Mazkur fanni ilmiy va amaliy jihatdan yetarli manbalar asosida o‘rgangan tinglovchilar mavzuni boshka gumanitar fanlar bilan uzviyligini tahlil qila oladi, gumanitar fanlar tizimidagi muassasalarda ichki va tashqi aloqa organlarida mutaxassis sifatida kasbiy kompetentlikka ega bo‘lib, o‘z vazifalarni bajara oladilar.

Modul bo‘yicha soatlar taqsimoti

№	Modul mavzulari	Auditoriya o‘quv yuklamasi		
		jumladan		
		jami	Nazariy	Amaliy mashg‘ulot
1.	1 mavzu Til vaziyati, ularning turlari, til vaziyatining o‘zgarishda ta’sir yetuvchi omillari	2	2	
2.	2 mavzu. 한국어 문제점	2		2
3.	3-mavzu. 한국어 문장론	2		2
4.	4- mavzu. 한국어 의사소통	2		2
	Jami:	8	2	6

II. O‘quv mashg‘ulotlar mazmuni

1-mavzu. Til vaziyati, ularning turlari, til vaziyatining o‘zgarishda ta’sir yetuvchi omillari

Til va etnolingvistik vaziyat tushunchasi. Til va etnolingvistik vaziyat o‘rtasidagi farqlar. Til vaziyatining turlari. Til vaziyatining o‘zgarish omillari.

Qo‘llaniladigan ta’lim texnologiyalari: *dialogik yondashuv, muammoli ta’lim, munozara, o‘z-o‘zini nazorat*.

2-mavzu. 한국어 문제점

언어학 (Lat. Lingua-언어)-언어학, 언어학-언어를 연구하는 과학, 일반적으로 인간 언어의 과학 및 세계의 모든 언어에 관한 과학. 넓은 의미에서 언어학은 과학과 실용으로 나뉩니다. 그러나 대부분의 경우 언어학은 정확하게 과학 언어학을 의미합니다.

3-mavzu 한국어 문장론

사회의 모든 부문에서 중대한 변화로 인해 음성 의사 소통에 심각한 변화가 발생했습니다. 사회에서는 정보를 소유 한 사람이 세상을 소유하고, 의사 소통 과정에서 성공한 사람이 인생에서 성공한다는 이해가 생깁니다. 더욱이 최근 몇 년간의 사건은 다시 한 번 진실을 확인합니다. 모든 수준의 문제는 말로만 의사 소통을 통해서만 해결하는 것이 가능하고 필요합니다.

4-mavzu. 한국어 의사소통

현대 한국어의 전신이며, 기존 자모의 발음이 크게 바뀌었다. 오늘날 한국어의 음운적인 특성은 이 시기에 대부분 완성되었다. 특히 아래아의 고유한 음자가 사라지고(제 1 음절에선 ㅏ, 제 2 음절 이상에서는 ㅡ로 합류), 음자가 지금과 같아졌다. 또한 이중모음이었던 ㅐ, ㅔ, ㅚ, ㅟ 등이 단모음화되었으며, 자음에서는 구개음화가 일어나는 등의 변화가 있었다. 이러한 변화로 인하여 (실질적 수도권과 일부 지역에 한정하여) 현대 한국어로도 어느정도 소통이 가능하다.

O‘qitish shakllari

Mazkur modul bo‘yicha quyidagi o‘qitish shakllaridan foydalaniladi:

- ma’ruzalar, amaliy mashg‘ulotlar (ma’lumotlarni anglab olish, aqliy qiziqishni rivojlantirish, nazariy bilimlarni mustahkamlash);
- davra suhbatlari (ko‘rilayotgan savollarga yechimlari bo‘yicha taklif berish qobiliyatini oshirish, eshitish, idrok qilish va mantiqiy xulosalar chiqarish);
- bahs va munozaralar (asosli argumentlarni taqdim qilish, eshitish va muammolar yechimini topish qobiliyatini rivojlantirish).

II. MODULNI O'QITISHDA FOYDALANILADIGAN INTREFAOL TA'LIM METODLARI

Klaster

Klaster - bu asosiy semantik birliliklarni ajratib ko'rsatadigan, ular orasidagi barcha aloqalarni belgilash bilan diagramma shaklida o'rnatiladigan axborotni tashkil etishning grafik shakli. Bu o'quv materialini tartibga solish va umumlashtirishga yordam beradigan tasvir.

Birinchi bosqichda faollashuv, barcha jamoa a'zolarini jarayonga jalg qilish mavjud. Maqsad - berilgan mavzu bo'yicha allaqachon mavjud bo'lgan bilimlarni ko'paytirish, assotsiativ massiv yaratish va ularga javob topmoqchi bo'lgan savollarni berish. Tushunish bosqichida ma'lumotlar bilan ishlash tashkil etiladi: matnni o'qish, olingan faktlarni o'yash va tahlil qilish. Aks ettirish bosqichida olingan bilimlar ijodiy faoliyat natijasida qayta ishlanadi va xulosalar chiqariladi. Klasterni qabul qilish har qanday bosqichda qo'llanilishi mumkin

- Qiyinchilik bosqichida tinglovchilar mavzu bo'yicha barcha mavjud bilimlarni, ularning taxminlari va uyushmalarini bayon qiladilar va qayd etadilar. Bu mavzuni o'rganishni boshlashdan oldin tinglovchilarning ma'lumotni qabul qilish va aks ettirish motivatsiyasini faollashtirishga xizmat qiladi. • Tushunish bosqichida klasterdan foydalanish o'quv materialini tuzishga imkon beradi. • aks ettirish bosqichida klaster usuli olingan bilimlarni tizimlashtirish funktsiyasini bajaradi.

Klaster usulidan deyarli barcha mashg'ulotlarda, turli mavzularni o'rganishda foydalanish mumkin.

Ushbu usulni qo'llashda ish shakli mutlaqo har qanday bo'lishi mumkin: individual, guruh va jamoaviy. U belgilangan maqsad va vazifalarga, o'qituvchi va jamoaning imkoniyatlariga qarab belgilanadi. Bir shakldan ikkinchisiga oqish joizdir. Masalan, qo'ng'iroq bosqichida bu har bir tinglovchi o'z klasterini yaratadigan individual ish bo'ladi. Yangi bilimlar paydo bo'lganda, shaxsiy rasmlar asosida va darsda olingan bilimlarni hisobga olgan holda, o'tgan materialni birgalikda muhokama qilishda umumiylashtirishda umumiy grafik sxema tuziladi. Klaster sinfda ishni tashkil etish usuli sifatida va uy vazifasi sifatida ishlatilishi mumkin

Munozara usuli - bu o'quv dasturining nazariy savollarini maxsus dasturlashtirilgan bepul muhokama qilish, odatda savol bilan boshlanadi. Munozara usuli darslarning guruh shakllarida, munozarali seminarlarda, amaliy mashg'ulotlarda, topshiriq natijalarini muhokama qilish uchun suhbatlarda, talabalar o'zlarini ifoda etishlari zarur bo'lgan hollarda amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarda qo'llaniladi. Ba'zan ma'ruza-munozaralar ham qo'llaniladi, agar ma'ruzachi materialni taqdim etishda tinglovchilarga qisqa va tezkor javoblarni talab qiladigan individual savollar bilan murojaat qilsa. Ma'ruzaning to'liq ma'nosidagi

munozarani ochib bo'lmaydi, ammo munozarali savol birdaniga tinglovchilardan bir nechta turli xil javoblarni keltirib chiqardi, bu jamoaviy fikrlashning psixologik muhitini va munozara savoliga javob beradigan ma'ruzachining fikrlarini diqqat bilan tinglashga tayyorlikni yaratadi "Aqliy hujum" usuli "Aqliy hujum", "aqliy hujum" bu talabaning berilgan savolga har qanday javobi qabul qilinadigan usuldir. Bir vaqtning o'zida bildirilayotgan fikrlarni baholash emas, balki hamma narsani qabul qilish va har kimning fikrini doskaga yoki qog'ozga yozib qo'yish muhimdir. Ishtirokchilar o'zlarining javoblarini oqlashlari yoki tushuntirishlari shart emasligini bilishlari kerak. Aqliy hujum - bu muammoni hal qilish uchun g'oyalarni yaratishning oson usuli. Aqliy hujum paytida ishtirokchilar o'zaro fikr almashadilar, chunki har kim boshqalarning g'oyalarni rivojlantirishi mumkin

Loyihaning ommaviy taqdimoti. Taqdimot - bu muhim ma'lumotlarni shaxsiy suhbatda ham, jamoat oldida so'zlashda etkazishning eng samarali usuli. Multimedia uskunalarini yordamida slayd-prezentatsiyalar sizga o'rganilgan material mazmunini samarali va vizual tarzda taqdim etish, ibratli ma'lumot olib boruvchi xabarni ajratib ko'rsatish va tasvirlash hamda uning asosiy tarkib nuqtalarini ko'rsatish imkonini beradi. Interfaol elementlardan foydalanish o'qituvchining kasbiy faoliyatining bir qismi bo'lgan ommaviy nutq samaradorligini oshirishga imkon beradi. 41. Kichik guruhlarda ishlash Bu eng ommabop strategiyalardan biridir, chunki u barcha talabalarga ishda qatnashish, hamkorlik, shaxslararo muloqot ko'nikmalarini mashq qilish imkoniyatini beradi (xususan, faol tinglash, umumiyl fikrni rivojlantirish, kelishmovchiliklarni hal qilish qobiliyati).

III. NAZARIY MATERIALLAR

TIL VAZIYATI VA ETNOLINGVISTIK VAZIYAT

Reja

1 mavzu. Til vaziyati, ularning turlari, til vaziyatining o‘zgarishda ta’sir yetuvchi omillari

2 mavzu. 한국어 문제점

3-mavzu. 한국어 문장론

4- mavzu. 한국어 의사소통

Tayanch so‘zlar va iboralar: Etnos, etnolingvistik vaziyat, til vaziyati, umumdavlat, rasmiy, kundalik hayot tarzi, ijtimoiy tabaqa, polietnik muomala, monoetnik davlatlar, bilingvizm, diglossiya, umumdavlat, mintaqaviy, mahalliy.

Etnoslар yig‘indisi va unga biriktirilgan tillar hamda mamlakat ichkarisidagi hududiy taqsimlanishni qamrab olgan etnolingvistik vaziyat tushunchasidan farqli o‘laroq, til vaziyati tushunchasi ijtimoiy-funksional (vazifa, xizmat qilish) tizim sifatida mamlakatda muomala vazifasini bajaruvchi tillar yig‘indisi deb qaraladi. Mazkur tushuncha ijtimoiy o‘zaro aloqa sohasi va muomalaning turli darjasи bo‘yicha tillarni taqsimlanishini aks ettiradi. Har bir davlatda u yoki bu tilning kommunikativ hujjatlarda qo‘llash xususiyati bo‘yicha ikki muomala darajasiga, ya’ni umumdavlat rasmiy va kundalik hayot tarzida qo‘llaniladigan tillarga ajratiladi. Binobarin, mazkur darajada qo‘llaniladigan tillar rasmiy va kundalik hayot tarzi kategoriyasiga kiradi. Tillarning bunday funksional (xizmat qilish) taqsimoti ularning ijtimoiy tabaqa (qatlam) va guruhlar bo‘yicha taqsimlanishi bilan bog‘liq. Chunonchi, turli xalqlardan tashkil topgan jamiyatdagi rasmiy tildan ko‘proq yuqori ijtimoiy tabaqa va ziyorilar foydalansalar, kundalik (jonli) ishlatiladigan til – asosiy omma muomilasidagi yagona vosita hisoblanadi.

Shunday qilib, agar “etnolingvistik vaziyat” atamasi tillarning hududiy taqsimlanishini, ularning o‘zaro “gorizontallik bo‘yicha” munosabatlarini bildirsa, “til vaziyati” atamasi ularning ijtimoiy tabaqa va ijtimoiy kengligi taqsimoti, ya’ni vertikalligini, guruhlar o‘rtasidagi o‘zaro bo‘linish, jamiyatning ijtimoiy va kasbhunar guruhlari o‘rtasidagi taqsimotni bildiradi.

Undan tashqari, qiyoslanayotgan tushunchalar o‘rtasida sezilarli va qator ancha xususiy farq ham mavjud:

1. Ular avvalo, o‘z xajmiga ko‘ra bir-biriga to‘g‘ri kelmaydi: “til vaziyati ancha keng bo‘lib, u nafaqat mamlakatning polietnik muomalasida qo‘llaniladigan tillar yig‘indisini, balki mamlakatning monoetnik yoki bir milliy mintaqadagi ko‘p millatli davlatning aniq milliy tili mavjudligi shakllarining yig‘indisini qamrab oladi. Masalan, monoetnik davlatlarda kamida ikkita aloqa darjasи (muomala

vositasi) mavjud, lekin, faqat muomalaning rasmiy va kundalik hayot (jonli til) vositasi rolini adabiy va so‘zlashuv tili bajaradi.

2. Etnolingvistik vaziyatga ma’lum bir etnoslarga suyanmagan (tegishli bo‘lmagan) tillarni kirishi mumkin emas. Biroq, mustamlaka tuzumidan qutilgan mamlakatlarda haligacha G‘arbiy Yevropa tillari keng tarqalgan bo‘lib, ular mamlakat hayotida muhim rol o‘ynaydi. Shuning uchun ham G‘arbiy Yevropa tillari avtoxton (o‘sha hududda kelib chiqqan) til sifatida til vaziyatini tahlil qilishda nazarda tutilishi kerak.

Etnolingvistik va til vaziyatlari o‘rtasida yaqin aloqa va o‘zaro ta’sir mavjud. Til vaziyati mamlakatda istiqomat qiluvchi ma’lum bir etnoslar yoki ba’zi bir guruh etnoslarining o‘zaro muomala-sida qo‘llaniladigan til tuzulmalarini tashkil etadi. Ichki etnik muomala odatda bir emas, balki bir qancha til tuzulmalari (dialekt, sheva, adabiy tillar) yordamida amalga oshiriladi. Qisqa qilib aytganda, etnoslar orasida xizmat qiluvchi til tuzilmalari ham ijtimoiy-funksional differensiatsiyaga uchraydi. Binobarin etnoslar orasida til vaziyati yuzaga kelib, ular mamlakatning til vaziyatining bir qismi hisoblanadi. Etnos orasidagi til tuzilmalarining ijtimoiy roli va mavqeい uning etnik doiradan tashqariga chiqishi va keng ko‘lamda foydalanishdagi rivojlanish istiqboli bilan bog‘liqdir. Tilning etnik doiradan tashqariga chiqishi uning barcha shakllarini tarqalishini bildirmaydi, faqat boshqa etnoslar uchun aloqa vositasini bajarish uchun lozim bo‘lgan bir shakli tarqalishini bildiradi. Shu bilan birga, tilning etnik doiradan tashqariga chiqishi tufayli uning funksional maqomi o‘zgaradi, ya’ni til etnolingvistik vaziyat komponentdan davlatning yoki mintaqaning til vaziyati komponentiga aylanadi.

Undan tashqari, etnolingvistik va til vazitlari ikki tipda – bilingvizm yoki diglossiya shaklida shakllangan individual darajada namoyon bo‘ladi.

Birinchi tip (tur). Etnolingvistik vaziyat sabab bo‘lgan birinchi tip hududiy sabab yoki o‘zaro aloqa bo‘lgan, bilingvizm va diglossiya tashkil etadi. Bu turli etnoslar yoki dialekt umumiyligiga mansub odamlar bir hududda yashasa va ishlasa vujudga keladi. Bunday bilingvizm va diglossiya ko‘pincha ikki tomonlama, ya’ni aloqadagi ikki guruh vakillari bir-birlarining til tuzilmalarini bilishsa va ulardan foydalanishsa sodir bo‘ladi.

Ikkinci tip ikki tillik va diglossiya – ijtimoiy hosil bo‘lgan tip bo‘lib, u bir hududda ikki guruhn birgalikda istiqomat qilishi natijasida emas, balki o‘z hududlarida alohida yashaydigan, lekin o‘zaro aloqlar o‘rnatgan ijtimoiy guruhlar aloqasi natijasida shakllanadi. Mazkur ikki tillik tipi ikki xususiyatga ega. Birinchidan, ular kamdan-kam holatda butun bir umumiylikni qamrab oladi, o‘z faoliyatiga ko‘ra, o‘zaro etnik va o‘zaro dialektik muomala bo‘yicha bog‘liq bo‘lgan a’zolarda turg‘un hisoblangan va shakllangan. Ijtimoiy belgilangan bilingvizm va diglossiyaning ikkinchi xususiyati – bolaligida ona tilini bilgan odam ikki tillik aloqa

tufayli hududiy shakldadagi ikkinchi tilni emas, balki bu tilning yozuv-adabiy shaklda ham bilib oladi.

***

KOREYA RESPUBLIKASI HUDUDIDAGI ILMIY-TEKSHIRISH INSTITUTLARI

Maqsad: Koreya Respublikasi hududida mavjud lingvistika sohasidagi ilmiy-tekshirish institutlari bilan tanishish.

Tayanch tushuncha va iboralar: tizim, ilmiy tekshirish institutlari, dasturlar.

Pedagogik muammolar murakkablashuvi va ta'lim sohasida slohotlarni o'tkazishga ehtiyojlarning mavjudligi ilmiy tadqiqot jarayonini faollashtirdi. Bu holat esa o'z navbatida quyidagi ilmiy-tekshirish institutlaring yuzaga kelishiga olib keldi.

Pedagogik tekshiruvlar va o'qituvchilarni tayyorlash markaziy instituti (PTO'TMI)

PTO'TMI ta'lim vazirligi tarkibiga kiradi va quyidagilar uchun javob beradi:

- maktab inspektorlari, pedagog-tekshiruvchilar, boshlang'ich va o'rta maktablar direktorihamdaboshqaruva organlari xizmatchilarini tayyorlash,

- doimiy malakani oshirib borish maqsadida metodistkadrlarni tadqiq va tahlil qilish,

- uslubiy materiallarni yaxshilash va ta'lim tizimizmatchilarini tayyorlovchi mahalliy institutlar bo'yicha tarqatishhamda o'quv dasturlarini yaxshilash uchun ularga yordam ko'rsatish.

O'qituvchilar professionallik darajasini ularning mutaxassisligiga muvofiq ravishda oshirish uchun 19 turdag'i maqsadli dasturlar mavjud.

Ta'lim ishlari bo'yicha milliy kengash (TIMK)

TIMK-umum davlat miqyosida faoliyat olib boruvchi ta'lim vazirligining yordamchi organi. Ushbu institut baholashning yangi mezonlarini qidirish va ishlab chiqish yo'li orqali ta'lim obro'sini oshirishga intilmoqda.

TIMK quyidagi o'ziga xos vazifalarni bajaradi:

- Universitetlar va yuqori darajali o'rta maktablarga kirish imtihonlari standart dasturini tayyorlash.

- Barcha darajali maktablarda tahsil oluvchilarni o'zlashtirish darajasini baholash tizimini ishlab chiqish.

- Maktablarda o'zlashtirishni baholash uslubiyati bo'yicha tekshiruvlar o'tkazish va ulargatavsiya, maslahatlar berish.

Koreya ta'limni rivojlantirish instituti (KTRI)

KTRI – hech kimning tasarrufiga kirmaydigan, mustaqil va hukumat tomonidan moliyalashtiriluvchi tadqiqot instituti bo'lib, quyidagi faoliyat turlari bilan shug'ullanadi:

- Ta'lim uslubiyati, tarkibi, maqsadlariga taaluqli har taraflama, sistematik tadqiqot va ishlanmalar.

• Ta'lim sohasida muqobil siyosatni shakllantirish va ta'limni rivojlantirish uchun uzoq muddatli hamda o'rta davomiylikka ega rejalar ni ishlab chiqish.

• Tele va radiodasturlarni tayyorlash va o'quv jarayonida radio, televideniyaning potensial imkoniyatlaridan foydalanish orqali o'qitish sifatini va samaradorliginioshirish.

• Taqdimot o'tkazish orqali tadqiqot va ilmiy kashfiyotlar natijalarini tarqatish.

Koreya axloqshunoslik fanlari instituti (KAFI)

KAFI -insonning va jamiyatning muammolarni hal qilish uchun axloqshunoslik fanlari qo'llashga intiluvchi xususiy tashkilot. Inson axloqining bir qancha aspektlari mavjudligi sabab, KAFI quyidagi sohalar bo'yicha tekshiruvlar olib boradi:

1.O'quv jarayoni bilan bog'liq tadkikotlarni olib borish, o'qitish va o'zlashtirishni samaradorligini oshiruvchi qo'llanmalarini ishlab chiqish.

2.Tizimning samaradorligini oshirish maqsadida, uni boshqarishga ta'sir ko'rsatuvchi psixologik omilva munosabatlarni o'rganish.

3.Bolalarning til, intellektual rivojlanishi, ijtimoiy yetukligiga olib keluvchi o'qitish dasturlarini qidirish va ishlab chiqish.

4.O'quvchilar qobiliyatlarin tekshirish uchun testlar ishlab chiqish.

5.Bolaning rivojlanishi, uning qobiliyatları, o'qishdagi yutuqlari va jamoadagi munosabatlari bilan bog'liq masalalar bo'yicha maslahatlarberish.

Shahar va shahardan tashqaridagi pedagogik tekshirish markazlari

Har bir shahar va chekka hududlarda markazga buysunuvchilari 14 ta tadqiqot markazlari bo'lib, ular materialni o'qitish, o'zlashtirish, ko'rgazmali va audiovizual o'quv qo'llanmalarini tayyorlash, tarqatish masalalari bilan shug'ullanadi. Undan tashqari, markazlar o'qituvchilarga o'qitish masalalari bo'yicha maslahat xizmatlarini ko'rsatadi, seminar va diskussiyalar tashkil qiladi, shuningdek pedagoglarni o'qitadi. Bu faoliyatlarining barchasi o'qituvchilarni professional darajasini oshirishga qaratilgan.

Universitetlarqoshidagi ta'lim muammolarini tekshirish institutlari

Bu institutlar Ta'lim vazirligi, Koreya professional assosiasiyasi va Koreya tekshirish fondlari taklif qilingan mavzu va muammolar bo'yicha tekshirishlar o'tkazadi. Daromadning asosiy manbai universitet dotasiyalari, shuningdek subsidiyalar va homiy tashkilotlarning hissasidir.

Milliy san'at akademiyasi

Milliy san'at akademiyasi milliy madaniy merosni saqlash, to'ldirish va rassom statusini oshirish maqsadida 1954 yil ochilgan (madaniyatni saqlash to'g'risidagi 17-qonun). Akademiya shuningdek an'anaviy madaniyat asarlarini rivojlantirish va yaratish masalalari bo'yicha hukumatga maslahat xizmatlarini ko'rsatadi.

Fanlarmilliy akademiyasi

Fanlar milliy akademiyasi 1954 yilda tashkil qilingan bo'lib, olimning statusini oshirish va fanni rivojlanishini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan. Fanlar akademiyasi shuningdek, ta'lim vazirligi bilan hamkorlikda ilmiy ishlar, fan, til, madaniyat sohasida konsul'tatsiyalar o'tkazadi va olamshumul ilmiy kashfiyot, asarlar yaratgan olim, yozuvchilarini taqdirlaydi.

Koreys tadqiqotlar akademiyasi

Koreys tadqqotlar akademiyasi koreys xalqi ma'naviy merosini chuqr

Pedagogik muammolar murakkabligining o'sib borishi va ta'lim sohasida islohotlarni o'tkazishga ehtiyojlarning mavjudligi ilmiy tekshirishlarni faollashtirib yubordi, ular esa o'z navbatida quyidagi ilmiy-tekshirish instittlaring yuzaga kelishiga olib keldi.

Pedagogik tekshiruvlar va o'qituvchilarni tayyorlash markaziy instituti (PTO'TMI) PTO'TMI ta'lim vazirligi tarkibiga kiradi va quyidagilar uchun javob beradi:

1. Maktab inspektorlari, pedagog-tekshiruvchilar, boshlang'ich va o'rta maktablar direktorlari va boshqaruv organlari xizmatchilarini tayyorlash,

2. Doimiy malakani oshirib borish maqsadida uslubiy kadrlarni tekshirish va tahlil qilish

3. Uslubiy materiallarni yaxshilash va ta'lim tizimi xizmatchilarini tayyorlovchi mahalliy institutlar bo'yicha tarqatish va o'quv dasturlarini yaxshilash uchun ularga yordam ko'rsatish.

O'qituvchilar professional darajasini ularning mutaxassisligiga muvofiq ravishda oshirish uchun 19 turdagи maqsadli dasturlar mavjud.

Ta'lim ishlari bo'yicha milliy kengash (TIMK)

TIMK – umum davlat miqyosida faoliyat olib boruvchi ta'lim vazirligining yordamchi organi. Ushbu institut baholashning yangi mezonlarini qidirish va ishlab chiqish yo'li orqali ta'lim obro'sini oshirishga intilmoqda.

TIMK quyidagi o'ziga xos vazifalarga ega:

1.Universitetlar va yuqori darajali o'rta maktablarga kirish imtihonlari standart dasturini tayyorlash.

2.Barcha darajali maktablarda tahsil oluvchilarni o'zlashtirish darajasini baholash tizimini ishlab chiqish.

3.Maktablarda o'zlashtirishni baholash uslubiyati bo'yicha tekshiruvlar o'tkazish va ularga tavsiya, maslahatlar berish.

Koreya ta'limni rivojlantirish instituti (KTRI)

KTRI- mustaqil va hukumat tomonidan moliyalashtiriluvchi tekshiruv instituti bo'lib, quyidagi faoliyat turlari bilan shug'ullanadi:

1.Ta'lim uslubiyati, tarkibi, maqsadlariga taaluqli har taraflama , sistematik tekshiruv va ishlanmalar.

2.Ta'lim sohasida muqobil siyosatni shakllantirish va ta'limni rivojlantirish uchun uzoq muddatli, o'rta davomiylikka ega rejalarini ishlab chiqish.

3.Tele- va radiodasturlarni tayyorlash va o'quv jarayonida radio, televidenyaning potensial imkoniyatlaridan foydalanish orqali o'qitish sifatini va uning natijalarini oshirish.

4.Tekshirish natijalari va ilmiy kashfiyotlarni tarqatish, ularning namoyishini o'tkazish.

Koreya axloqshunoslik fanlari instituti (KAFI)

KAFI – insoniy va umuminsoniy muammolarni xal qilish uchun axloqshunoslik fanlari qo'llashga intiluvchi xususiy tashkilot. Inson axloqining bir qancha asoslari mavjudligi tufayli, KAFI quyidagi sohalar bo'yicha tekshiruvlar olib boradi:

1.O'quv jarayoni bilan bog'liq tekshiruvlar olib borish, materialni o'qitish, o'zlashtirish samaradorligini oshiruvchi qo'llanmalarini ishlab chiqish.

2.Tizimning samaradorligini oshirish maqsadida, uni boshqarishga ta'sir ko'rsatuvchi psixologik omillar va munosabatlarni o'rganish.

3.Bolalar til , intellektual rivojlanishi, ijtimoiy yetukligiga olib keluvchi o'qitish dasturlarini qidirish va ishlab chiqish.

4.O'quvchilar qobiliyatlarini tekshirish uchun testlar ishlab chiqish.

5.Bolaning rivojlanishi, uning qobiliyatları, o'qishdagi yutuqlari va jamoadagi munosabatlari bilan bog'liq masalalar bo'yicha maslahatlar berish.

Shahar va shahardan tashqaridagi pedagogik tekshirish markazlari

14 ta - har bir shahar va chekka hududlarda bittadan tekshiruv markazlari bor bo'lib, ular materialni o'qitish, o'zlashtirish, ko'rgazmali va audiovizual o'quv qo'llanmalarini tayyorlash, tarqatish masalalari bilan shug'ullanadi. Undan tashqari, markazlar o'qituvchilarga o'qitish masalalari bo'yicha maslahat xizmatlari ko'rsatadi, seminar va diskussiyalar tashkil qiladi, shuningdek pedagoglarni o'qitadi. Bu faoliyatlarining barchasi o'qituvchilarni professional darajasini oshirishga qaratilgan.

Universitetlarda ta'lim muammolarini tekshirish institutlari

Bu institutlar Ta'lim vazirligi, Koreya professional assosiasiysi va Koreya tekshirish fondlari taklif qilingan mavzu va muammolar bo'yicha tekshirishlar o'tkazadi. Daromadning asosiy manbai universitet dotasiyalari, shuningdek subsidiyalar va hamkor tashkilotlarning hissasidir.

Milliy san'at akademiyasi

Milliy san'at akademiyasi milliy madaniy merosni saqlash, to'ldirish va rassom statusini oshirish maqsadida 1954 yil ochilgan (madaniyatni saqlash to'g'risidagi 17-qonun). Akademiya shuningdek an'anaviy madaniyat asarlarini rivojlantirish va yaratish masalalari bo'yicha hukumatga maslahat xizmatlarini ko'rsatadi.

Fanlar milliy akademiyasi

Fanlar milliy akademiyasi 1954 yilda tashkil qilingan bo'lib, olimning statusini oshirish va fanni rivojlanishini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan. Fanlar akademiyasi shuningdek ta'lim vazirligi bilan hamkorlikda ilmiy ishlar, fan, til, madaniyat sohasida maslahatlar o'tkazadi va olamshumul ilmiy kashfiyot, asarlar yaratgan olim, yozuvchilarini taqdirlaydi.

Koreys tekshirishlar akademiyasi

Koreys tekshirishlar akademiyasi koreys xalqi ma'naviy merosini chuqur o'rganish maqsadida 1978 yil tashkil qilingan. Akademiya koreya tarixi va filologiyasi, ta'lim, ijtimoiy hayot va koreys madaniyati sohasidagi tekshirishlar uchun homiy hisoblanadi. 1980 yil Akademiya qoshida aspirantura bo'limi ochilgan.

Mamlakat tarixini tuzish bo'yicha komitet

Mamlakat tarixini tuzish bo'yicha komitet 1945 yilda ochilgan; u ta'lim vazirligining bevosita qaramog'ida bo'lган. Komitet ilmiy tekshiruvlar o'tkazadi, milliy

tarixga oid materiallarni to‘playdi va chop qiladi. Komitet tarkibiga koreya tarixi bilan shug‘ullanuvchi 15 ta mutaxassis kiradi. Ular mamlakat tarixini tuzish va shunga mos ma’lumotlarni to‘plashga oid masalalarни muhokama qiladi, xulosalar chiqaradi. Komitet umumiyligi, tarix va tekshirish bo‘limlaridan iborat.

Markaziy davlat kutubxonasi

Markaziy davlat kutubxonasi 1945 yilda tashkil qilingan bo‘lib, ko‘p sonli kitob va boshqa materiallar jamlanmasidan iborat. U davlat kutubxonasi bilan bir vaqtida milliy arxiv bo‘lib hisoblanadi va u yerda milliy yutuq deb e’lon qilingan kitoblar saqlanadi. 1989 yil iyulda kutubxonaning jamlanmasi 1680013 tomdan iborat edi. Har yili kutubxona fondi taxminan 100 ming tomga oshib boradi.

Tekshirish va o‘quv institatlari

Butun mamlakat bo‘ylab taxminan 600 tekshiruv va o‘quv tashkilotlari mavjud bo‘lib, ular gumanitar, ijtimoiy, tabiiy va ijtimoiy fanlar bilan shug‘ullanadi.

Koreya tekshiruvlar fondi

Koreya tekshiruvlar fondi 1980 yil mamlakatda akademik tekshiruv faoliyatining turli turlariga yordam ko‘rsatish va boshqarishga qaratilgan koreya tekshiruvlar fondi to‘g‘risidagi qonun asosida tashkil qilingan. Shuningdek fond katta tekshirish institatlari va universitet kutubxonalari o‘rtasida ilmiy axborot almashinushi masalalari bilan shug‘ullanadi, ilmiy xodimlar xalqaro almashinuvini amalga oshiradi va chet el institatlari bilan ikki tomonlama kelishuvlar asosida hamkorlikdagi ilmiy proektlar bajarilishiga turtki beradi.

Xalqaro aloqa bo‘yicha faoliyatning katta qismini chet el oliygochlari va tekshirish institutlarida koreys tekshiruvlarini rivojlantirishni tashkil qiladi. Undan tashqari, Fond davlatlar o‘rtasida hamkorlikni rivojlantirishga qaratilgan yoshlar bilan o‘zaro almashinish va turli madaniy tadbirlarni tashkil qiladi.

Koreya universitet ta’limi bo‘yicha kengashi

Koreya universitet ta’limi bo‘yicha kengashi –bu tashkilot bo‘lib, uning tarkibiga mamlakatning 124 universitet va kolledjlarining rektor, dekanlari kiradi. Kengash kolledj va universitetlarda ta’limni rivojlantirish masalalari bo‘yicha mustaqil tekshiruvlarni boshqaruvini ta’minlaydi. Kengashning asosiy vazifasi bo‘lib oliy ta’lim muammolari bo‘yicha tekshirishlarni o‘tkazish, institutlar o‘rtasida ilmiy axborot va professorlar bilan o‘zaro almashinishini amalga oshirish hisoblanadi.

Hukumatlararo dasturlar

Koreya hukumati 60 dan ortiq davlatlar bilan axborot almashinushi, xalqlar orasida o‘zaro hamkorlikni mustahkamlash dasturlari bo‘yicha ikki tomonlama shartnomalar tuzgan.

Shuningdek, hukumat xalqaro tashkilotlar tomonidan o‘tkaziladigan xalqaro aloqa dasturlarida ham faol qatnashadi. Hukumat YuNESKO bilan hamkorlikda xalqlar o‘rtasida o‘zaro tushunuvchanlikni yaxshilash va milliy madaniy meros to‘g‘risidagi ma'lumotlar almashinuvni yo‘lga qo‘yish bilan bog‘liq chora-tadbirlar ayniqsa muhim ahamiyatga ega. Hukumat undan tashqari, xalqaro forumlar va o‘quv dasturlari o‘tkazadi. YuNESKO ishlari bo‘yicha milliy komissiya vositachi sifatida qatnashadi va o‘qituvchilar, mutaxassislar, talabalar almashinushi masalalarini hal qilinishiga ko‘maklashadi.

Hukumat chet el o‘quv muassasalarida koreys tekshiruvlarini rivojlantirilishini qo‘llab-quvvatlaydi va ko‘maklashadi. Hukumat o‘qituvchilarga kafedrada faoliyat olib borganligi va ma’ruzalar o‘qiganligi uchun stipendiyalar to‘laydi, olimlar almashinuviga yordamlashadi, tekshiruvlar, nashr ishlarini moliyalashtiradi va kerakli materiallar bilan ta’minlaydi. Hozirgi kunda 173 universitet va 36 davlatdagi tekshiruv institutlari koreys tekshiruvlari bilan shug‘ullanadi.

Koreyaning oliy o‘quv yurtlarida Osiyo, Yaqin Sharq, Yevropa, Shimoliy Amerika, Markaziy va Lotin Amerika, Afrika davlatlari bo‘yicha tekshiruvlari o‘tkaziladi. Mamalakat o‘quv yurtlarida ingliz, yapon, xitoy, nemis, fransuz, rus, ispan, ital‘yan, portugal, daniya, shved, malay, indoneziya, arab, tay, hind, turk, fors, v‘etnam, suaxili, chek, slovak, serb, xorvat, rumin, polyak tillari o‘qitiladi.

Hukumat professor-o‘qituvchilarni chet elda malaka oshirish bo‘yicha dasturlarga moliyaviy ko‘mak ko‘rsatadi, bu esa zamonaviy fan va texnikaga oid bilimlarning mustahkamlanishiga turki bo‘ladi. 1978 -1991 yillarda 1229 professor ushbu dasturda ishtiroy etgan.

Koreys talabalari va o‘qituvchilari chet elda

So‘nggi yillarda chet elda ta‘lim olishga aloqador qarorlar liberallashtirilishi, o‘z hisobiga yoki hukumat, ijtimoiy tashkilotlarning moliyaviy yordami bilan chet elda ta‘lim oluvchi talabalar sonining ortishiga olib keldi. Oldin chet elda faqat talabalar yoki kolledj bitiruvchilari o‘qishlari mumkin bo‘lgan bo‘lsa, hozirda yuqori darajali o‘rta maktablarni bitiruvchilari ham bu huquqdan foydalanishlari mumkin.

Avvallari chet elda ta‘lim olish odatda maktab va fondlar jamg‘armasiga bog‘liq bo‘lgan. Hukumat tomonidan stipendiya miqdori va uni oluvchi talabalar sonini orttirishi bu vaziyatni hzgarishiga olib keldi.

Chet elda ta‘lim oluvchi talabalar sonining ortishi bilan birga chet elda o‘z profesional darajasini oshirish va zamonaviy ilmiy yutuqlar to‘g‘risida ma'lumotlarni olishga intiluvchi kolledjlar professor, o‘qituvchilarining soni ham ko‘paydi.

Ta‘lim vazirligi ilmiy daraja olish niyatida bo‘lgan, shuningdek qisqa muddatli til, o‘quv dasturlari bo‘yicha kelgan chet el talabalariga stipendiyalar ajratadi. Koreya bilan diplomatik aloqasi bor davlatlarning talabalarini stipendiya olish huquqiga ega. Magistr yoki doktor ilmiy darajasini uch yoki to‘rt yil ta‘lim olgandan keyin olish mumkin. Koreya tekshiruvlar fondi stipendiyalarini tashkil qilish, berilishini nazorat qilish javobgarligini olgan. Fond shuningdek talabalarni imtiyoz asosida turar joylari,

mashqulotlar samaradorligini oshirish uchun informasiyon va boshqa xizmatlar bilan ta'minlaydi.

Koreyada ta'lim oluvchi chet el talabalarining soni ortib bormoqda. 1992 yilda koreya kolledj va universitetlariда 1989 ta chet el talabalari ta'lim olishgan va koreys universitetlari taklifi yoki fondlar dotsasiyasi bilan kelgan 413 ta professor, o'qituvchilar faoliyat olib borishgan.

Koreya bilan AQSh, Yaponiya, Malayziya va Saudiya Arabistoniga bilan ikki tomonlama kelishuvlar asosida yoshlar almashinuvni amalga oshirilmoqda. Almashinuvning maqsadi-yoshlarga bir-birini yaxshiroq o'rghanishiga va bir-birini tushunib hamkorlik qilishiga imkoniyat tug'dirishdir.

Yoshlar almashinuv dasturlari hukumat tomonidan taklif qilinadi, hukumatga bo'ysunuvchi agentliklar (Koreya yoshlar federatsiyasi, YuNESKO ishlari bo'yicha milliy komissiya, Koreya tekshiruvlvr fondi) tomonidan amalga oshiriladi.

IV. AMALIY MASHG'ULOTLAR

2 mavzu. 한국어 문제점

이익섭의 연구에 따라서 합성어가 복합어와 파생어로 나누고 있다고 할 수 있다. 8 복합어를 단순히 품사별로 나누고 그 내부구조에 따라 각 유형의 예를 든다면 현대한국어의 복합어 유형은 대체로 다음과 같이 개관될 것이다.

[복합명사] 논밭, 쌀밥, 햇빛, 새언니, 큰절

[복합동사] 돌아오-, 감싸-, 빛나-

[복합형용사] 높푸르-, 차디차-, 색다르-, 못하다-

[복합부사] 푸릇푸릇, 잘못, 죄다...

복합어는 또 앞뒤 성분 간의 의미 관계에 따라 분류되어 왔다. 최현배의 ‘녹은 겹씨’는 앞뒤 성분이 본래의 뜻을 잃고 한 덩어리의 새 뜻을 나타내는 것이고, ‘가진 겹씨’는 앞뒤 성분 중에서 하나는 주장이 되고 다른 하나는 딸림이 되는 것이며, ‘벌린 겹씨’는 앞뒤 성분이 독립적인 뜻을 가지고 있으면서 형식상으로만 겹쳐서 한 쌍으로 처리되는 것이다. 7 이희승의 ‘흔일’, ‘주종’, ‘병립’도 같은 내용의 분류이다. 9 [녹은 겹씨] 세월, 산꽃 [가진 겹씨] 납작바위, 빨랫돌, 여우별, 감나무

[벌린 겹씨] 마소, 곳곳, 나날이, 한두 복합어는 또 그 어기들의 결합 방식이 구를 이루는 두 단어의 결합 방식과 같은가 다른가에 따라 통사적 복합어와 비통사적 복합어로 분류된다. 다음은 이익섭, 임홍빈의 예시이다. 10

[통사적 복합어] 어깨동무, 고무신, 작은아버지, 건널목 [비통사적 복합어] 콧물, 접칼, 수족

통사적 복합어와 비통사적 복합어의 구별이 늘 분명한 것은 아니다. 이석주와 김동식은 이에 대한 여러 견해들을 소개한 바 있는데 후자에서는 음운 현상이나 내적 구조, 성분의 성격 등으로 보아 명사구와 구별이 안 되는 것만을 통사적 복합명사로 구별할 것을 제안하기도 하였다. 11 이에 따를 때의 비통사적 복합어 예는 다음과 같다.

[비통사적 복합어] 콧물, 손등, 안팎, 소나무, 쇠고기...

파생어는 어기에 파생 접사가 더하여져 만들어진 단어이다. 어기, 파생 접사, 파생어는 모두 언어 형식으로서 고유한 의미를 가지고 있다. 그러므로 우리는 어기의 의미에 파생 접사의 의미가 작용하여 파생어의 의미가 된다고 말할 수 있다. 그런데 어기와 파생어의 의미는 직접적으로 파악될 수 있으나, 파생 접사의 의미는 파생어의 의미와 어기의 의미를 비교함으로써 간접적으로만 파악될 수 있다는

것과 파생어의 의미에는 그것이 하나의 단어로 쓰이면서 새로이 얻거나 잃은 부분이 생긴다는 사실에 유의하여야 할 것이다.

한국어에서 파생어는 ‘들깨’ 등과 같이 파생접두사에 의한 파생어와 ‘선생질’과 같이 파생접미사에 의한 파생어, ‘설’과 ‘살’ 등과 같이 파생접사에 의하지 않고 단어의 내부 변화에 의한 내적 파생어로 나뉜다. 파생어에 관한 자세한 논의는 제 2장 파생법에서 하기로 한다.

3-mavzu. 한국어 문장론

파생법이란 주로 어근 또는 어기에 하나 이상의 파생접사가 결합되어 단어를 만드는 방식을 가리킨다. 자립형식이든 의존형식이든 어근이나 어기에 파생접사가 결합되어 새로운 단어를 만드는 현상을 파생이라 한다. 이 파생의 과정을 파생법이라 하며, 파생법에 의해 이루어진 단어를 파생어라 한다. 둘 이상의 형태소가 결합되어 단어를 구성하는 측면에서 보면 합성법과 같지만 파생접두사나 파생접미사가 어기에 종속적으로 결합된다는 점에서 합성법과 차이를 보인다. 파생어 중에는 접요사에 의한 것도 있지만, 한국에서는 접요사에 의한 파생어는 발견되지 않는다.

파생어의 어근이나 어기는 반드시 자립형식이어야만 하는 것은 아니다. 어떤 어근은 자립성이 없는 의존형식으로 된 것도 있다. ‘아름답다’에서의 ‘-답-’은 형용사를 파생시키는 접미사이며, ‘부러지다’의 ‘-지-’는 동사를 파생시키는 접미사인데, 그 어근인 ‘아름-’과 ‘부러-’는 자립적인 한 단어로 쓰일 수 없을 뿐 아니라 용어의 어간으로도 쓰이지 않는 의존형식에 해당한다. 이와 같이 파생의 모체가 되는 어근 형태소가 의존형식인 파생어를 일차파생어라 하고, 파생의 모체가 되는 어근 형태소가 자립형식인 파생어를 이차파생어라 하기도 한다.

어근이나 어기에 파생접사가 결합되어 품사를 그대로 유지하는 것도 있고 품사가 달라지는 것도 있다. (1)과 같이 어류 변화 없이 품사를 유지하는 것을 어류유지 파생이라 하고, (2)와 같이 품사가 달라지는 것을 어류변화 파생이라고 한다.

(1) 가. 명사 - 명사: [들-] + [깨] - [들깨]

나. 동사 - 동사 : [헛-] + [치-] - [헛치 (다)]

(2) 가. 동사 - 명사: [얼-] + [-음] - [얼음]

나. 명사 - 형용사: [사랑] + [-스럽-] - [사랑스럽 (다)]

파생접두사가 결합되어 단어를 파생시키는 경우에는 품사가 달라지는 경우가 없기 때문에 (1)과 같이 모두 어류유지 파생에 해당한다. 그러나 파생접미사가 결합되어 단어를 파생시키는 경우에는 (2)와 같이 품사가 달라지는 경우도 있고, (3)과 같이 품사가 달라지지 않은 경우도 있어 어류변화 파생어도 있고 어류유지 파생도 있다.

(3) 가. 명사 - 명사 : [부채] + [-질] - [부채질]

나. 동사 - 동사: [낚-] + [-이] - [낚이) 다)]

파생법은 위와 같이 일반적으로 어근이나 어기에 파생접사가 결합되어 단어를 파생시키는 것을 말한다. 이와 같은 파생법을 외적 파생법이라고 한다.

4- mavzu. 한국어 의사소통

파생법은 이와 같은 방식 이외에도 파생접사에 의하지 않고 어떠한 단어의 내부변화, 곧 한 단어 안의 모음이나 자음의 일부를 변경 또는 첨삭하여 그와 유사한 인연이 있는 의미를 가진 단어로 파생시키는 방법이 있다. 이를 내적 파생법이라고 한다. 예컨대, ‘살’과 ‘설’은 어형과 의미에서 서로 밀접히 연관되어 있다. 파생접사의 결합이 없기 때문에 어느 것을 기저로 해서 파생되었는지 증명하기 어려우나, 이 두 어기의 관계는 모음 변경에 의한 파생으로 설명된다. 곧 ‘살’에서 ‘ㅏ’를 ‘ㅓ’로 바꿈으로서 ‘설’이 파생된 것으로 설명하거나, 반대로 ‘설’에서 ‘ㅓ’를 ‘ㅏ’로 바꿈으로서 ‘살’이 파생된 설명 가능하다. (4)에서 (가)는 모음교체 내적파생에 해당하고, (나)는 자음교체 내적파생에 해당한다.

(4) 가. 깜깜-껌껌, 날-늘, 낚-늙, 남-님, 맑-묽, 맛-멋, 찰랑 - 출렁, 풍당 - 풍덩
나. 감감 깜깜-캄캄, 단단-딴딴-탄탄, 졸졸-쫄쫄-쫄쫄

한국에서 내적 파생법에 의한 단어 파생은 그리 생산성이 크지 않을 뿐더러 예도 많지 않기 때문에 특이한 파생법에 해당한다.

이 밖에도 파생접사를 결합시키지 않는 영변화 파생법이 있다. 여기에 파생접미사를 붙이지 않고 바로 파생되었다고 하여 영변화라고 하는데 어근에 제로‘0’ 파생접사가 결합된 것으로 보아, 제로 접미사에 의한 파생이라고도 한다. ‘신-신다, 띠-띠다, 되-되다, 빗-빗다’ 등에서 명사 ‘신, 띠, 되, 빗’은 해당 용언 어간과 동일한 어기로 되어 있기 때문에 두 어기의 파생 관계는 어느 것을 기저로 했는지 잘 파악이 안 된다. 명사에서 접미사가 붙지 않고 바로 용언 어간이 파생된 것으로 볼 수도 있고 용언 어간 자체가 명사로 파생된 것으로 볼 수도 있다. 또한 명사 ‘신’에 동사 파생접미사 ‘0’가 결합되어 동사가 파생된 것으로 보거나, 반대로 동사 어간 ‘신-’에 명사 파생접미사 ‘0’가 결합되어 명사 ‘신’이 파생된 것으로 볼 수도 있다.

V. BITIRUV ISHLARI UCHUN MAVZULAR

SHARQ TILLARINI O‘QITISH METODIKASI (KOREYS TILI) BMT ma’ruzalari

1	Zamonaviy sharoitda koreys tilini o'qitish va pedagogik texnologiyalarni amalga oshirish	Преподавание корейского языка в современных условиях и внедрение педагогических технологий
2	Koreys tilini o'qitish va aloqa strategiyasidagi psixologik jihatlar	Психологические аспекты в преподавании корейского языка и коммуникативные стратегии
3	Koreys tilini o'qitishda lingvokultural jihatlar va aloqa strategiyalari	Лингвокультурологические аспекты в преподавании корейского языка и коммуникативные стратегии
4	Koreys til o‘rganishning umumiy va xususiy tamoillari	Общие и частные принципы изучения корейского языка
5	Koreys tilining zamonaviy taddiqot usullari va interaktivligi	Современные методы исследования корейского языка и интерактивность
6	Koreya elektron o'quv qo'llanmalari: amalga oshirish va samaradorlik	Электронные учебные пособия по корейскому языку: внедрение и эффективность
7	Koreys tilini o'qitishda texnik vositalar va kompyuter texnologiyalarining o'rni	Технические средства в обучении корейскому языку и роль компьютерных технологий
8	Koreys tilini qiyoslab o'rganish usullarining ikki tilli kontekstdagi o'mni	Роль сравнительных методов обучения корейскому в условиях билингвизма
9	Koreys tili grammatik qurilishini o‘rgatish va interfaol usullar	Обучение корейской грамматике и интерактивные методы
10	Yozuvga o‘rgatish va zamonaviy texnologiyalari	Обучение письму и современные технологии
11	Koreys tilida og‘zaki nutqqa o‘rgatish va zamonaviy pedagogik texnologiyalari	Обучение устной речи на корейском языке и современные педагогические технологии
12	Og‘zaki nutqqa o‘rgatishdagi qiyinchiliklar	Трудности в обучении устной речи и методы успешного изучения
13	Koreys tilini tinglash orqali tushunish va zamonaviy texnologiyalari	Аудирование корейской устной речи и современные методы обучения
14	Intensiv o'quv kursi: Koreys metodika maktabidagi metodlar va usullar	Интенсивный курс обучения: методы и приемы в корейской методической школе

15	O'rta maktabda koreys tilini o'qitishning pedagogik texnologiyalari: Aloqa strategiyasi	Педагогические технологии обучения корейскому языку в средней школе: коммуникативная стратегия
16	Akademik va ixtisoslashgan maktablarda koreys tilini o'qitishning pedagogik texnologiyalari: Koreyada o'qitish metodikasi	Педагогические технологии обучения корейскому языку в академических и специализированных школах: методика обучения в Корее
17	Koreys tilini o'qitish jarayoniga pedagogik texnologiyalarni joriy etish	Внедрение педагогических технологий в процесс обучения корейскому языку.
18	Koreys tili matnlarini o'qitish usullari va pedagogik texnologiyalari	Методика обучения корейским текстам и педагогические технологии
19	Koreys tilini o'qitishning zamonaviy texnologiyalari: koreys o'qituvchilari tajribasi	Современные технологии обучения корейскому языку: опыт корейских учителей
20	Koreys tilini o'qitishda kommunikativ va kasbiy kompetensiya	Коммуникативная и профессиональная компетентность в обучении корейскому языку

VI. KEYSALAR BANKI

짧은 추석 연휴, 놀이공원은 ‘북적’ 고속도로는 ‘한산’

- ① 짧은 연휴 동안 사람들로 놀이공원과 고속도로가 복잡했다.
- ② 짧은 연휴 동안 놀이공원엔 사람이, 고속도로엔 차량이 몰렸다.
- ③ 짧은 연휴 동안 놀이공원은 복잡하고 고속도로는 차량이 적었다.
- ④ 짧은 연휴 동안 고속도로를 이용하는 사람들이 한꺼번에 몰렸다.

시민 운동장 건설, 첫 삽도 못 뜯 채 표류

- ① 시민 운동장 건설 현장에서 사고가 발생하였다.
- ② 시민 운동장 건설이 시작부터 어려움을 겪고 있다.
- ③ 공사가 끝나지 않은 채로 시민 운동장이 개방되었다.
- ④ 공사가 늦어져 시민들이 운동장 이용에 불편을 겪고 있다.

[33~34] 다음 글을 쓴 목적으로 가장 알맞은 것을 고르십시오. (각 3점)

녹차와 홍차는 색깔이나 풍미가 전혀 다른 음료이다. 그러나 그 원료가 되는 차나무는 동일하다. 녹차와 홍차의 가장 큰 차이는 차를 만들 때 찻잎을 발효시키느냐 아니느냐 하는 것이다. 녹차는 찻잎을 따자마자 볶아 바로 건조시킨 것이지만 홍차는 찻잎을 잘게 썰어 일정 기간 발효시킨 것이다.

- ① 녹차와 홍차의 맛의 차이를 비교하기 위해
- ② 녹차와 홍차의 성분의 차이를 보여 주기 위해
- ③ 녹차와 홍차의 발효 원리의 차이를 밝히기 위해
- ④ 녹차와 홍차의 제조 과정의 차이를 설명하기 위해

VII. GLOSSARIY

	Термин	Ўзбекча	Инглизча	модул ь	мавзу
1	Адаптация	мослашиш	adaptation	3.1	2
2	аффиксация	аффиксация	affixation	3.1	3
3	Билингв	Икки тил	Bilingual	3.1	1
4	Билингвизм (Двуязычие)	иккитилли	Bilingualism	3.1	1
5	Близкородственны й язык	Яқиндан боғлиқ тил	A closely related language	3.1	2
6	Вкрапление		Blotting	3.1	3
7	диалект	lahjası	dialect		
8	Диглоссия	диглоссия	Diglossia	3.1	1
9	Заемствование	узлашма	Borrowing	3.1	4
10	фразеологические кальки	Фразеологик калькалар	phraseological	3.1	4
11	Разговорный язык	Сўзлашув тил	Colloquial language	3.1	3
	семантические кальки	Семантик калькалар	semantic	3.1	4
12	идиома				
13	Изменения в языке	Тилда узгаришлар	Language changes	3.1	2
14	Иноязычный	хорижий	Foreign language	3.1	2
15	лексема	лексема	lexeme		
16	Литературный язык	Адабий тил	Literary language	3.1	3
17	Макропосредник		Macro intermediary	3.1	3
18	Изменения в языке	Тилдаги ўзгаришлар	Language changes	3.1	2
19	Народно- разговорный язык	Халқ- оғзаки тил	Folk-spoken language	3.1	2
20	лексикализация словосочетаний	Ибораларни лексикаллаштириш	lexicalization of phrases	3.1	2
21	Несбалансирован ная языковая ситуация	Баланссиз тил вазият	Unbalanced language situation	3.1	1
22	неологизация	неологизация	neologization	3.1	3
23	полуаффиксация	Ярим аффиксация	semi-affixation	3.1	3
24	пуризм	пуризм	purism	3.1	3
25	Сакральный язык	muqaddas til	sacred language	3.1	3
26	Сбалансированна я языковая ситуация	Балансли тил вазияти	balanced language situation	3.1	1

27	семантическое поле	Семантик майдон	semantic field	3.1	3
28	Словообразование	Сўз ясовчи		3.1	3
29	Сложные глаголы	Ураккаб феъллар	Compound verbs	3.1	3
30	Словообразовательные процессы	Сўз ясовчи жараенлар	Word formation processes	3.1	3
31	Социолингвистическая ситуация	Социолингвистик вазият	Sociolinguistic situation	3.1	1
32	Термин	атама	Term	3.1	3
33	эквивалент	Тенг (эквивалент)	equivalent	3.1	3
34	Экзоглоссная языковая ситуация	Экзоглоссик тил вазияти	Exoglossic language situation	3.1	1
35	Экстравербистические факторы (Социальные факторы)	Экстравербистик омиллар (ижтимоий омиллар)	Extra-linguistic factors (Social factors)	3.1	1
36	Эндоглоссная языковая ситуация	Эндоглоссик тил вазияти	Endoglossic language situation	3.1	1
37	Язык	тил	Language	3.1	1
38	Язык и общество	Тил ва жамият	Language and Society	3.1	1
39	Языковая политика	Тил сиесати	Language politics	3.1	1
40	Языковая ситуация	Тил вазияти	Language situation	3.1	1
41	Языковые контакты	Тил алоқалари	Language contacts	3.1	2
42	Языковое планирование	Тил режалаштириш	Language planning	3.1	3
43	Языковые процессы	Тил жараёнлари	Language Processes	3.1	3
44	Язык-посредник	Воситачи тил	Intermediary language	3.1	1

VIII. ADABIYOTLAR RO‘YXATI

I. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining asarlari

1. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag‘ishlangan majlisidagi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so‘zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar’, №11.
2. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini bирgalikda barpo etamiz. – T.: O‘zbekiston, 2016. - 56 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: O‘zbekiston, 2017. - 48 b
4. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: O‘zbekiston, 2017. – 488 b.

II. Normativ-huquqiy hujjatlar

5. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – T.: O‘zbekiston, 2018.
6. O‘zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentyabrda qabul qilingan “Ta’lim to‘g‘risida”gi O‘RQ-637-sonli Qonuni.
7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2012 yil 10 dekabr “Chet tillarni o‘rganish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-1875-sonli qarori.
8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015 yil 12 iyun “Oliy ta’lim muasasalarining rahbar va pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-4732-sonli Farmon
9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevral “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi 4947-sonli Farmoni.
10. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 aprel "Oliy ta’lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-2909-sonli qarori.
11. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 21 sentyabr “2019-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini innovasion rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-5544-sonli Farmoni.
12. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 27 may “O‘zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-5729-son Farmoni.
13. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 17 iyun “2019-2023 yillarda Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universitetida talab yuqori bo‘lgan

malakali kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish va ilmiy salohiyatini rivojlantiri chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4358-sonli Qarori.

14. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 27 avgust “Oliy ta’lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining uzluksiz malakasini oshirish tizimini joriy yetish to‘g‘risida”gi PF-5789-sonli Farmoni.

15. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktyabr “O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-5847-sonli Farmoni.

16. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2020 yil 25 yanvardagi Oliy Majlisga Murojaatnomasi.

17. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 23 sentyabr “Oliy ta’lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish bo‘yicha qo‘srimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi 797-sonli qarori.

III. Maxsus adabiyotlar

18. 한국어읽기 – 5,6. 연세대. 2010.

19. Ким Н.Д. Языковая ситуация в Корее. – Т., ТашГИВ, 2013. (учебное пособие).

20. Ким Н.Д. Теоретические вопросы специальности. – Т., ТашГИВ. 2013. (учебное пособие).

Qo‘srimcha adabiyotlar

21. Пак Н.С, Корейский язык в Казахстане: проблемы и перспективы. – Алматы, КазУМОиМЯ им. Абылай хана, 2005.

22. 중*동유럽, 중동, 중앙아시아 지역의 한국학 교육*연구 동향. 한국학국제학술회의. Institutional and Intellectual Trends of Korean Studies in Central*Eastem Europe, Middle East and Central Asia Countries. 서울, 2017 년. (Развитие образования корееведения в регионах Центрально-Восточной Европы Центральной Азии, Сеул, 2017).

IV. Internet saytlar

1. <http://edu.uz> – O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi
2. <http://lex.uz> – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi
3. <http://bimm.uz> – Oliy ta’lim tizimi pedagog va rahbar kadrlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirishni tashkil yetish bosh ilmiy-metodik markazi
4. <http://ziyonet.uz> – Ta’lim portalı ZiyoNET
5. <http://www.korea.ac.kr/>,
6. <https://www.scopus.com/>